

Julekalender 2015

Aalborg
Kommune

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

Julekalender 2015

Julekalenderen fra Kroppen På Toppen 2015 omhandler en troldefamilie med tre børn, der går i troldeskole fra den 1. til den 24. december. Krudt er storesøster, Krads er den mellemste dreng og Kimse er lillebror. Hver dag lærer de noget nyt om naturen og laver en fysisk aktivitet udenfor med kun få rekvisitter.

Aktiviteterne tager udgangspunkt i de motoriske grundbevægelser, som er vigtige for barnets udvikling: Gå, kravle, trille, springe, klatre, løbe, krybe, balancere, snurre, skubbe, gribe, gynge, trække, svinge, hinde, hoppe, vippe, kaste.

FORORD

Ude i skoven, hvor menneskene kun sjældent kommer, bor trolde. De tøffer rundt i mellem træerne og leder efter grannåle, kogler, svampe og mos til deres trolde mad. Trolde elsker at rutsje ned ad bakkerne, og med tiden laver de dybe render i bakkerne. Sådan nogle har du måske set, hvis du har været med mor eller far på skovtur. Trolde elsker også at kaste med grankogler, trille med træstammer og at kigge på dyrene i skoven. De kan bruge en hel dag

Julekalenderen giver inspiration til leg i børnehaven og i familien. Børn elsker som regel, når deres voksne bliver lidt skøre og leger med. Som forberedelse kan I bygge et troldebo af naturmaterialer på legepladsen.

Det er vigtigt at tilpasse legene, så udfordringen passer til børnenes niveau, for at det bliver en sjov oplevelse. Hvis julekalenderen bruges til helt små børn eller børn med sproglige udfordringer, kan man nøjes med at fokusere på historien med trolde og deres leg.

God troldefornøjelse!

på at ligge på maven i bladene og se rævehvalpene lege foran rævehulen.

Trolde er frække og kan godt lide at drille og lave ballade. Men mest af alt elsker de at ligge under trækrone i en stor bunke og sove, putte og bøvse.

Hvert år skal nogle af troldeungerne i troldeskole. Her skal de ikke sidde på en stol og kigge i bøger, som menneskene skal i deres skole. Nej, de skal lære at være gode til at klare sig i skoven.

Sådan gør du!

1. Print hele pdf'en ud i 1 eksemplar.

2. Find en hulmaskine og lav et hul i arkene

3. Træk en snor igennem alle arkene og hæng dem op.

4. Nu er den klar til brug. Tag én historie pr. dag. Bare følg datoen på forsiden.

Oversigt over aktiviteter

Dato	Aktivitet	Materialer – lad børnene hjælpe til..
1.12	Naturdomino	Ting fra naturen
2.12	Troldeknæk og kast efter vildsvin	Grene og en spand
3.12	Ræven lytter efter musene i mørket	Øjenbind
4.12	Kravle som krabber	-
5.12	Troldens efterfølger	-
6.12	Gem Troldefisen	Hødukke eller andet
7.12	Naturstafet	Fire spande, børnene indsamler et lige antal naturmaterialer som pinde, sten m.m.
8.12	Solsorte og regnorme	-
9.12	Balancegang	Træstamme/snor til at gå på, grene eller lign. til at øge balancen
10.12	Sugekopleg	-
11.12	Bygge et pindsvinebo (Kaste blade op i luften)	Grene, kviste, blade
12.12	Leg med pinde, begreber og geometriske figurer	Find jeres egen pind
13.12	Hare-løbe-trolde-skole (Leg med sten)	Sten
14.12	Krybe-leg	Snor/tørklæde til at binde benene sammen
15.12	Hale-fangeleg (Synge)	Bånd til haler
16.12	Skovskadeleg	Føde til forråd, fx kogler, ærteposer eller lign. evt. hulahopringe.
17.12	Trille i skovbunden (Lede efter ædespor efter mus og egern)	-
18.12	Kram et træ	Øjenbind, træer
19.12	Miniature troldeunivers	Naturmaterialer
20.12	Lege tusindben	-
21.12	Affaldsindsamling	Plastikposer
22.12	Tegne med kul	Kul og papir
23.12	Lave spor	Pinde
24.12	Løbe og synge Troldene får en halskæde med en perle som bevis for gennemført troldeskole	Lædersnor/natursnor, perler eller hulsten

1

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

1. DECEMBER

Det er tidlig morgen i granskoven. Der er helt tyst og ret koldt. Et tyndt lag is har lagt sig på vandpytterne, i det traktorspor skovarbejderen Niels lavede i går. Højt oppe på en gren i det store fyrretræ sidder natuglen og er på vej til at gå til ro. Hun er mæt. Hun fangede tre store halsbåndsmus i nat, og nu har hun bare lyst til at sove. Men med ét bliver freden afbrudt at et ordentligt:

GGGRRRROOOOOOOOOOUUUUUUMMM-MPPPPHHHFF!!!

Det er troldefatter, der arrigt rykker halen til sig. Én af troldeungerne har ligget og suttet på den i søvne. Troldefatter kigger surt og søvnigt på sin haletot, den er helt våd af troldeungens savl. "Addrr!", udbryder fatter og rejser sig op. Han strækker sin morgenstive krop, så det knager og brager i knoglerne. "Det er vist på tide, at de umulige unger begynder i troldeskole", mumler han, mens hans klør sig i bagdelen.

Henne ved bålet står troldemutter og rører i gryden, der hænger i en grov kæde over ilden. Der dufter allerede dejligt af grannålegrød og fatter bliver mere vågen og i bedre humør. "Ungerne skal begynde i troldeskole i dag, det er ved at være tid", siger han. Troldemutter smiler til ham, så man kan se, at hun mangler fire tænder, "tænk, det har jeg ventet på du skulle sige i ugevis", svarer hun og giver ham et kys på troldeuden. Troldefatter kigger undrende og forelsket på hende. "Har du?", spørger han måbende.

Da alle er stået op og har spist den dejlige grød, kalder troldefatter ungerne op til lysningen mellem de store fyrretræer. Den største troldeunge, som hedder Krudt, kommer løbende i fuld fart og råber, mens hun hopper op og ned: "hva' ska' vi? Hva' ska' vi?". "Rolig", siger fatter. "Vi skal lige vente på de andre". På vej op ad skråningen kommer først Krads, som er den mellemste af ungerne, og bag ham Kimse, som er

den yngste. Ungerne står og ser forventningsfuldt op på troldefatter, som kigger alvorligt tilbage. "I dag begynder troldeskolen", siger han. "Jubiiii!", skriger ungerne, og Krads bider Kimse i øret af bare begejstring. "Av", siger Kimse og stiller sig om på den anden side af Krudt.

Troldefatter forklarer kort og gryntende, at troldeskole handler om at lære at klare sig i skoven. "Hver dag frem til jul skal I lære noget nyt, der er nemlig 24 ting, der er vigtige at kunne for at blive en rigtig trolde, og for at det kan blive rigtig jul", siger han. "Noget af det allervigtigste i skoven er at bruge øjne og ører. I dag skal vi bruge øjnene og lege naturdomino. Kom her Kimse, du starter". Kimse træder hen til troldefatter, som forklarer legen: "Kimse, du skal hurtigt finde to ting fra naturen". Kimse siger: "Det er da nemt!". Han bukker sig ned og tager et vissent blad og en grankogle. "sådan", siger han. "Godt", siger troldefatter, "nu skal den næste, det er dig Krudt, finde én af de ting, som Kimse fandt og en ny ting". Krudt skynder sig at finde en kogle lige som Kimse, og en lille sten. "Her!", råber hun, og ligger de to ting foran sig. "Og så er det dig Krads", hujer Troldefatter. Krads smider sig ned på alle fire og finder med det samme en kogle, lige som Krudt, men hvad skal han mere finde? Han kravler nogle meter og finder en nød. "Her her!", råber han. Så er det Kimse igen. Han finder en nød og en lille pind. Krudt finder også en nød, men også en død mariehøne. Den bliver svær, Krads leder og leder, men han kan ikke finde en død mariehøne. I stedet finder han en nød og et lille bær på en busk.

Sådan bliver de ved i lang tid, indtil deres mørke troldeøjne er blevet rigtig gode til at få øje på alle de små ting i skoven. De bliver hurtigere og hurtigere, og til sidst siger troldefatter, at de nu har lært det første for at blive en rigtig trolde, og de nu skal de hjem til troldemutter. Troldemutter spørger hvordan det har været at komme i troldeskole. Ungerne snakker i munden på hinanden, og troldemutter sender fatter et smil.

2

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

2. DECEMBER

Troldefatter vågner ved at nogen rykker ham i hans storetå. "Er det dig mutter?", snøvler han i søvne, men snart bliver han lysvågen da han mærker et sæt spidse tænder bide hårdt til i tåen. "Nej, ved titusind pjuskede grævlinger, hold så op!", brøler han og sparker ud med sit store behårede troldeben, så Krudt (for det var hende, der bed) triller hen ad jorden. "Hvad laver du tøs?", siger fatter vredt og tager sig ømt til tåen, hvor en lille dråbe sort troldeblod pibler frem. "Jammen, jeg vil så gerne i troldeskole", svarer Krudt fortumlet. "Det var så sjovt i går". "Du skal nok komme i skole, men se, det er alt for tidligt endnu, de små fuglekonger sidder endnu og sover i klumper i granerne", siger fatter og peger op på en dunet klump af bittesmå grågrønne fugle lige over deres hoveder.

Slukøret lister Krudt hen til bålet og giver sig til at stikke en pind ind i gløderne. Troldefatter skutter sig og sætter sig ved siden af Krudt. Han tager også en pind og stikker ind i gløderne. Lidt efter tager han den ud og holder den op foran sig. En lille flamme brænder nu i enden af pinden. "En gang kom jeg til at brænde onkel Stivben i panden med sådan en pind", fortæller han. "Hold da op, hvor han hylede, han har stadig et brændemærke efter det." "Hvad skete der så?", spørger Krudt nysgerrigt. "Jeg fik en endefuld af bedstefar Skovtrod, og jeg har passet på med glødepinde lige siden!", siger troldefatter. "Det er bedst at holde pindene inde over bålet, så er der ingen, der bliver brændt, og ingen der får en endefuld". Krudt skynder sig at holde sin pind ind over gløderne.

Da de har spist deres grannålegrød, tager troldefatter ungerne med længere ind i skoven. "I dag skal I lære troldeknæk og at kaste efter vildsvin", siger han. "Wauw, hvordan gør man det?", spørger Krads med store øjne.

Troldefatter tager en gren fra skovbunden, holder den i begge hænder, løfter det ene ben lidt op og knækker grenen over knæet med et højt smæld. Troldeungerne sidder med åben mund og kigger beundrende på deres far. "Hvor...er...du stærk far!", siger Kimse så. "Vissevasse", siger troldefatter. "Det kan I også sagtens gøre, prøv selv!"

Både Krudt, Krads og Kimse finder snart ud af, at det ikke er så svært at knække grene, når man bruger knæet. Nogle grene er dog for friske og er ikke lige til at dele i to. Men de fleste grene bliver knækket til mindre stykker.

Nu tager troldefatter en gammel, bulet spand og stiller den et par meter væk. Han forklarer de tre unger, at de skal forsøge at kaste pindene ned i spanden. "Hvis I en dag går alene i skoven og møder et vildsvin, så er det godt at kunne ramme rigtigt med en pind", siger han, mens han piller en bussemand.

Resten af dagen øver Krudt, Krads og Kimse sig i at lave troldeknæk og kaste til måls efter spanden. Da solen er ved at gå ned, er de alle tre blevet gode til både at knække og kaste. Krads rammer spanden hver eneste gang og er meget stolt, da de når hjem til troldemutter, der venter på dem med den dejligste koglesuppe. Nu har troldeungerne lært to ting!

3

KROPPEN
- i naturen

3. DECEMBER

Krads vågner ved, at noget rammer ham i hovedet. "Hvad?", når han lige at udbryde, inden han igen bliver ramt. "Lad vær Krudt!", siger han, men opdager at Krudt endnu ligger og sover, mens hun sutter på troldefars hale. Krads kigger sig omkring: troldefatter snorker, troldemutter er ved at tænde bål, Krudt sutter videre på halen, og Kimse ligger med sin lille hødukke og mumler noget om jordbærgrød i søvne. Hvem har så kastet noget på ham? Igen bliver Krads ramt og han kigger ned og ser på det, han har fået i hovedet. Det er en underlig grå klump med små hvide stumper i. Krads kigger op og ser, at natuglen sidder på den store gren højt over ham.

"Mor, hvad er det her?", spørger Krads og rækker sin lille troldehånd frem og viser de tre grå klumper. "Nææh, har du fået en julegave af Fru Ugle?", siger Troldemutter begejstret. Hun forklarer nu, at klumperne er uglegylp, som natuglen har gylpet op efter nattens fangst. "Prøv at tage nogle små pinde og skil uglegylpen ad, så kan du se hvad uglemor har fået at spise i nat", forklarer hun videre. Krads finder et par kviste og begynder forsigtigt at dele den første klump. "Det grå er musehår", siger troldemutter. "Og de hvide stumper er musens knogler. Se! Der er et kranie. Jeg tror sør-

me at fru ugle har fået skovmus til middag i nat". Troldemutter har lydt så begejstret, at de andre er vågnet og nu interesserede tumler derhen. "Nøøøj!", siger både Krudt og Kimse. "Hvor er du heldig at have fået uglegylp i hovedet", siger de i kor. Krads smiler over hele femøren. "I må gerne være med til at skille dem ad", siger han glad.

Efter grannålegrøden tager troldemutter ungerne med om bag troldehøjen. "Nu har I set at uglen spiser mus", siger hun. "Der er mange dyr i skoven, som godt kan lide mus. Både ugler, musvåger, skovskader, skovmårer, lækatten og rævene spiser mus. Rævene har store ører og er gode til at høre, hvor musene er, selvom der er helt mørkt, eller musen er gemt under sneen. Kom Krudt, nu er du ræv og får bind for øjnene. Krads og Kimse, I er mus og skal kravle på jorden og sige små pive-lyde. Krads skal prøve at finde jer ved at lytte sig frem".

Troldeungerne leger ræven efter musene hele formiddagen. Da de vender tilbage til troldefatter til middag, spørger han: "Nåh, hvad har I så lært i dag trollinger?" "Vi har lært at ræven bruger sine ører når den skal fange mus", svarer Kimse eftertænksomt, og prøver om han kan høre en mus et sted.

Så nu har troldeungerne lært tre ting...

4

KROPP
på
TØPEN

- i naturen

4. DECEMBER

Det er endnu morgen i Troldeskoven. Trolde-
dene har lige spist grannålegrød og er ved
at skylle deres træskåle i den klukkende
bæk. Pludselig får Krads øje på en lille fisk
i vandet. "Se et svømmedyr!", råber han og
peger. De andre kommer til og troldefatter
forklarer: "Det er en lille hundestejle". "Den
er kedelig", siger Krudt, "Musvitterne er
meget pænere". "Ja, musvitterne har man-
ge fine farver", svarer troldefatter: "Men om
foråret får hundestejle-hannen også farve.
Så bliver han helt rød på maven og prøver
at lokke en kone hen til sin rede". "Laver
fisk reder?", spørger Kimse undrende. "Ja,
hundestejlerne gør", svarer fatter. "Og inde
i reden lægger hundestejle-moren sine æg,
og faren passer godt på dem, som en lille
soldat vogter han reden og jager alle andre
dyr væk, hvis de kommer for tæt på". "Han
lyder som en hidsigprop", siger Krads. "Det
kan man godt kalde ham", svarer fatter.
"Men nede i vandet er der mange andre
dyr, der gerne vil æde æggene. Så han er
bare en god far, der passer på sine unger".
"Ligesom du passer på os!", udbryder Kim-
se. "Ja", svarer troldefatter og er en smule
stolt af sig selv. Både Krudt, Krads og Kim-
se kigger trygt op på ham.

Da de kommer tilbage fra bækken, står
troldemutter og venter på dem. "Mor! Vi så
en soldaterfisk, som bliver rød på maven",
råber Krads og Krudt i kor. "I har set hun-

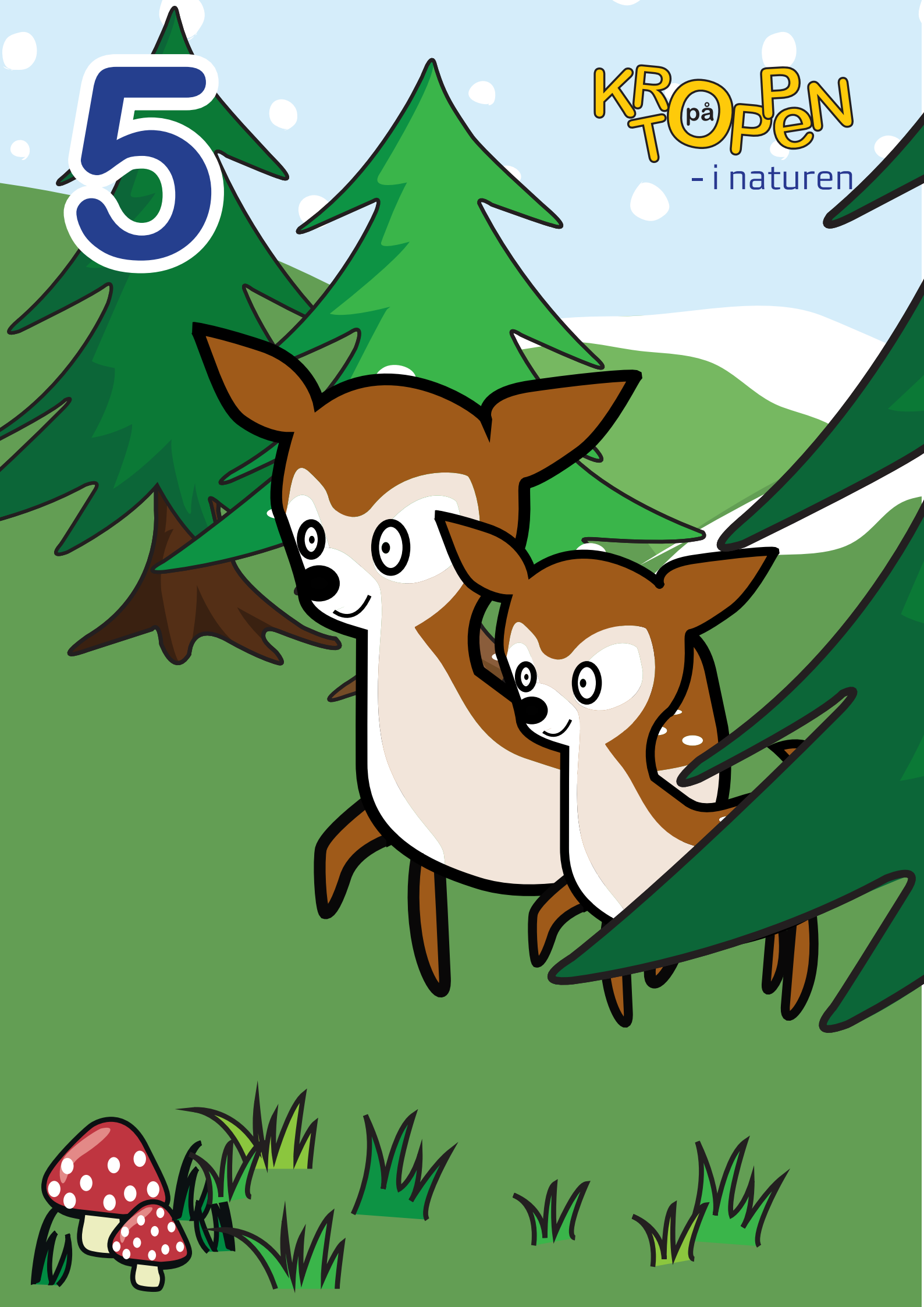
destejlen, kan jeg høre", siger troldemutter
glad, "kom, nu er det tid til troldeskole!"

Troldemutter fører dem ned på engen. "Når
man er en trold i skoven, er det vigtigt at
man lærer at bruge alle muskler i kroppen.
Også dem som vi ikke bruger så tit", fortæl-
ler hun. "For i skoven er der altid en anden
måde at komme rundt på. Nu skal i træne
kravlemuskler og kravle som krabber. Li-
gesom de små krabber, der kravler under
hundestejlens rede og gerne vil æde hans
æg. Prøv at krabbe jer ind under grenene
derhenne". Krudt, Krads og Kimse smider
sig ned og kravler af sted på arme og ben
med maven opad. Det kræver gode arm-
muskler, men ungerne er hurtigt henne ved
grenene, og Krads smutter som den før-
ste ind under. "Find noget mere at kravle
under, noget som du ikke kan gå under!",
siger hans mor. Krads kravler under den
gynge, som deres far lavede til dem forri-
ge jul. Kimse og Krudt kravler bagefter. De
krabber sig videre ind mellem troldemutters
ben og op over en bunke sand, der ligger i
skovkanten.

Til sidst er deres arme helt trætte, og de
lægger sig i en bunke og kigger op på tårn-
falken, der hænger og "muser" højt over de-
res hoveder. "Puha, nu har vi lært fire ting!",
stønner Krads. "Så er der kun 20 dage til
julefesten ved Det Lysende Træ".

5

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

5. DECEMBER

Krudt, Krads, Kimse og troldefatter ligger på deres runde troldemaver og kigger på rådyrene, der lydløst går rundt mellem træerne. De er meget flotte, synes de tre troldeunger. De er stået ekstra tidligt op i dag for at komme ud og se på rådyr. "Rådyrene er mest fremme om morgenen og aftenen, hvor menneskene ikke forstyrrer dem så meget", hvisker troldefatter. "De har sværere ved at finde mad her om vinteren, så nu skal de nærmest lede efter mad hele dagen". "Er det en mor, en far og en lillesøster?", vil Kimse gerne vide. "Nej, det er faktisk to hanner og en hun", svarer fatter. "Hannerne har et lille gevir ovenpå deres hoved og..." "Men så er det jo tre hunner!", afbryder Krads ham. "Nej, for hannerne taber deres gevir om efteråret, og så gror der et nyt frem i løbet af vinteren og foråret, men de to dér, de har ikke fået et nyt gevir endnu", siger troldefatter og peger på de brune dyr foran dem. "Se jeg har også et gevær!", råber Krudt og holder to pinde ovenpå sit hoved. Rådyrene bliver forskrækkede og løber væk fra dem, så troldeene kan se de hvide numser forsvinde ind mellem træerne. "Det hedder nu et GEVIR", siger troldefatter. "Men kom lad os lege rådyr!" Og så finder de alle fire nogle grene og holder dem oven på hovedet, mens de løber rundt mellem træerne. "Rådyrene går hver dag på de samme stier i skoven. Så bliver græsset slidt helt væk, sådan en sti hedder en veksle", fortæller troldefatter, og løber hen ad en smal sti ind mellem nogle

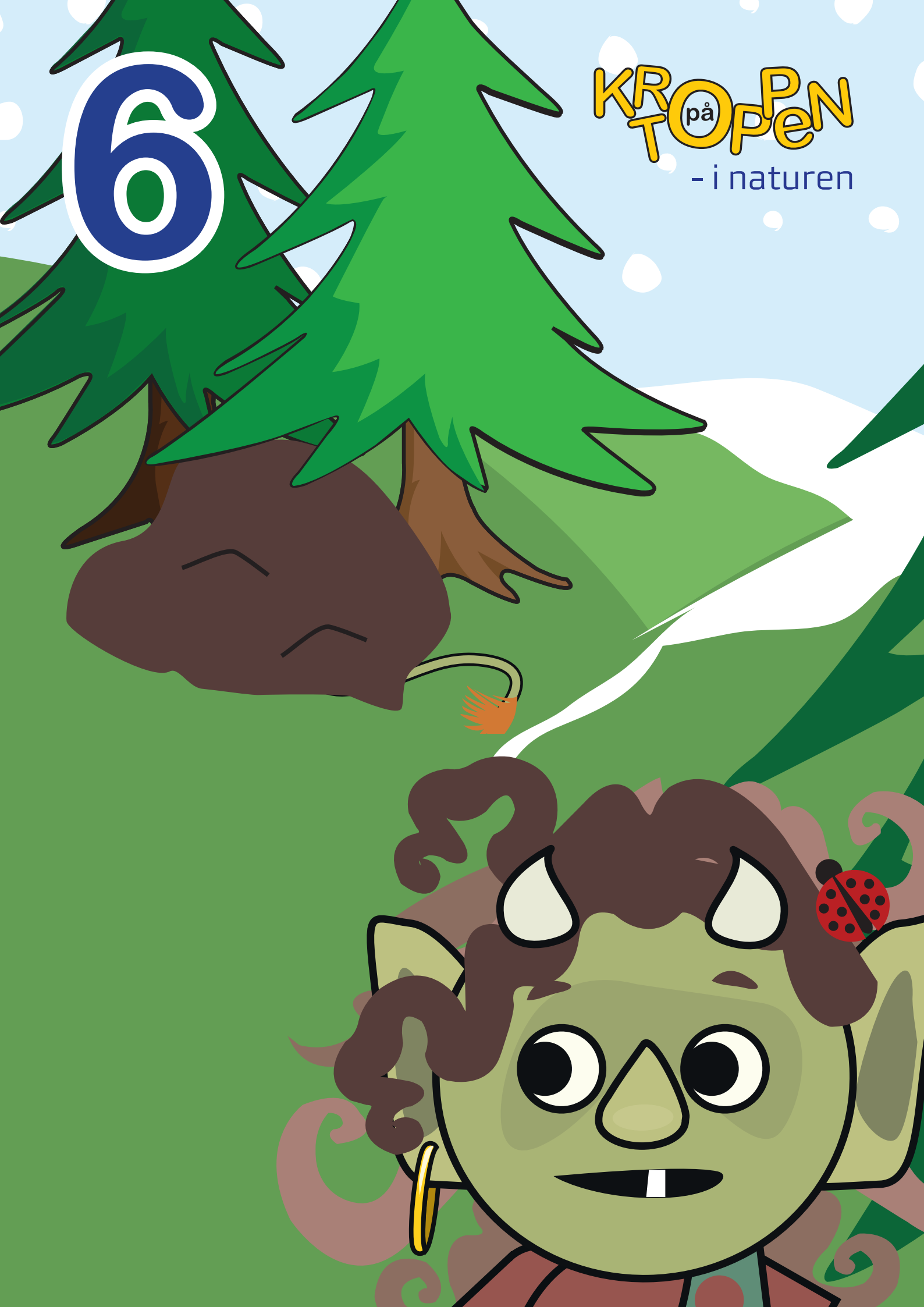
hasselbuske. "Nu skal I gøre det samme som mig", råber han. "Følg med! Det hedder troldens efterfølger"

Troldefatter springer over et væltet træ, og ungerne følger hujende efter. Så smider han sig ned og kravler under en lavthængende gren. De tre troldeunger er stadig lige i hælene på ham. Han løber hen til nogle sten og balancerer på dem. Han hopper fra den ene til den næste. Krudt, Krads og Kimse er lige efter. Han spurter hen til en lille bakke og rutsjer på halen ned. Det er noget af det sjoveste troldeene ved, og de ender alle grinende i en bunke nedenfor bakken. Her ligger de lidt, men så springer troldefatter op igen og hopper på ét ben langs med bækken. Ungerne prøver at gøre det samme og følge med. Det er lidt svært. Især for lille Kimse. Endelig når de hjem til troldemutter, som står og ryster på hovedet af dem. "Har det været en god dag i troldeskole?" Spørger hun. "Hov!" Siger Krudt, "vi har slet ikke været i skole!" Hun ser helt bedrøvet ud. "Joooh", siger troldefar. "I har lært at bevæge jer hurtigt efter hinanden gennem skoven. Det er vigtigt at kunne". "Orv ja", råber Krudt og fræser af sted, mens hun råber: "Troldens efterfølger!" Krads og Kimse springer vildt råbende efter hende, og de forsvinder ind mellem granerne.

"Skøre unger", sukker fatter. "Men nu har de da lært fem gode ting, så er der kun nitten dage til det lysende træ", slutter han og giver troldemutter et kram.

6

KROPP
på TØPEN
- i naturen

6. DECEMBER

Det er tidlig morgen mellem granerne. Krudt strækker sig i søvne og rækker ud efter troldefatters halespids for at sutte lidt på den. Men hov! Den er der ikke. Der hvor troldefatter har ligget hele natten, er der nu bare en hulning i jorden. Krudt sætter sig betuttet op og kigger rundt efter sin far. Hun kan ikke få øje på ham. Krads, Kimse og troldemutter ligger stadig og sover. Troldemutter snorker let. Hendes mund er lidt åben og tungen stikker frem der, hvor de fire tænder mangler.

Krudt lister væk fra sovepladsen og giver sig til at lede efter sin far. Hun hører en lyd og går i retning af den. Da hun kommer derhen, hvor lyden kom fra, lyder der pludselig en skratten og en basken lige over hende. Hun farer forskrækket sammen og kommer til at tisse lidt i sine troldebukser. Fra grenene over Krudt letter en flok skovduer, så grene og kviste regner ned over hende. Krudt holder armene beskyttende over hovedet. "Tudsespyt og ravneklatter, hvor blev jeg forskrækket!", hvisker hun til sig selv. Hun lister videre og er lige ved at træde på en fasanhøne, der ligger og trykker sig i skovbunden. Fasanhønen flakser op og skælder ud, og Krudt får endnu en forskrækkelse.

"Sikke et postyr du laver i skoven her til morgen", lyder troldefatters stemme. Krudt snurrer rundt om sig selv og kigger rundt, men kan ikke få øje på ham. "Jeg er her", siger stemmen, men Krudt kan virkelig ikke se ham nogen steder. Hun bliver helt bange, og tror hun hører et skovspøgelse.

"Far...", siger hun med en lille stemme, "kom frem hvis du er her". Nu bevæger nogle små graner sig lige foran Krudt. Hun træder to skridt baglæns og er lige ved at skride, men så ser hun troldefatters brede smil. Han har gemt sig i granerne og haft et grønt tæppe over sig. I tæppet har han stukket små grankviste.

"Nøj, hvor var du slet ikke til at se!", siger Krudt stadig sitrende, men også lettet.

Nu kommer Krads og Kimse til. "I skoven er det også godt at kunne gemme sig og være helt væk", forklarer troldefatter. "Det er også godt at kunne gemme sine ting". Ungerne kigger på ham med store øjne. "Jeg er god til at gemme min hødukke!", siger Kimse så og løber om bag nogle buske. Lidt efter hører de andre hende råbe: "Så, nu må I komme og finde Troldefisen!" Troldefatter, Krads og Krudt skynder sig derover og begynder at lede. De kigger bagved sten og oppe på grene, ved træstubbe og under bark. "Æj! Hvor er den lille Troldefis?!", mukker Krads, men så får han øje på en lille høtot, der stikker op henne i mosset. "Fundet!", råber han, og så er det Krads' tur til at gemme Troldefisen. Han gemmer den oppe på en tyk gren, og de andre leder igen længe inden Troldefatter finder den. Så gemmer han fisken, og sådan bliver de ved indtil Kimse vil ha sin hødukke igen. "Nu har I øvet jer i at gemme ting i skoven. Det er godt at kunne. I har været seks dage i troldeskolen", siger troldefatter. Ungerne tæller 1-2-3-4-5-6. "Nu er der kun 18 dage til jul, juhoo!", råber Krads.

7

KROPPEN
på
TOppen
- i naturen

7. DECEMBER

Grannålegrøden er spist, og troldeungerne og troldefatter ligger og slår mave på jorden ved bålstedet. Det er langsomt ved at lysne, men helt lyst bliver det vist ikke i dag. De grå skyer hænger lavt over dem. Der bliver ved med at være dunkelt i skoven for tiden, også midt på dagen. "Hvorfor er der så mørkt hele tiden?", vil Krudt vide. "Det er fordi det er vinter", svarer troldefatter. "Nætterne har brydekamp med dagene og nætterne er ved at vinde". "Åh nej, bliver det så aldrig sommer og solskin og sommerfugle igen?", spørger Kimse og gyser ved tanken. "Joh", beroliger fatter. "Til jul begynder dagene at blive stærkere, og nætterne bliver igen kortere og kortere. Det er derfor vi mødes med de andre trolde og danser om Det Lysende Træ". "Det er så sjovt at danse troldepolka!", udbryder Krads. "Bare ikke med onkel Stivben", indskyder Krudt. Og så triller de alle rundt i skovbunden af grin.

Da de har grinet færdig spørger Kimse: "Far, hvor er sommerfuglene om vinteren?" Forstrækkelsen, over at sommerfuglene måske aldrig ville komme igen, sidder stadig i kroppen på hende. "Godt spørgsmål Kimse", siger troldefatter og fortsætter: "Nogle af dem er døde. Så er det kun deres pupper, der klarer vinteren". "Hvad er pupper?", spørger Krads og klør sig på ryggen med en pind. "Pupper er noget, mange små dyr laver", starter troldefatter, "De er først larver, og når de så har vokset sig tykke og fede, laver de en puppe, som er en slags sovepose. Derinde bliver de nærmest til grød og bagefter til en sommerfugl. Det er noget fantastisk trylleri!", siger troldefatter og bliver selv helt rundtosset ved

tanken. "Andre sommerfugle gemmer sig i huller i træerne, i menneskenes huse, på lofter eller i kældre. Så sidder de der og sover. Og når så foråret og solens varme vender tilbage, vågner de op og flyver af sted igen". "Jeg elsker sommerfugle!", siger Kimse drømmende.

"Nu har i ligget længe nok og hørt om sommerfugle, det går ikke at ligge stille for længe her om vinteren", siger Troldefatter. "så bliver man kold i trolderumpen! Nu er der troldeskole- naturstafet".

Og så graver fatter fire huller. To huller ved siden af hinanden der hvor de står og to huller ti meter inde i skoven. Han beder Krudt, Krads og Kimse om at finde ti naturting og putte i hver af de to huller længst væk. De snakker om hvad de finder, der er en kogele, en rævelort, en sten, et blad og mange andre fine ting. "Godt!", siger fatter. "Nu er Krudt og Krads sammen og Kimse og mig er sammen. Så er vi to lige store hold ved hvert sit hul. Nu gælder det om, én ad gangen på hvert hold, at løbe hen og tage en ting fra det fjerneste hul, og så skynde sig tilbage igen og putte den i det nærmeste hul. Det hold, der først har flyttet alle sine ting, har vundet". "Jæhjl!", råber Krads og er allerede klar til at spurte af sted. Troldefatter siger: "klar, parat, start!", og så løber Krads og Kimse alt hvad de kan. Så snart de er tilbage med en ting løber Krudt og Troldefatter, og sådan fræser de frem og tilbage indtil Krads og Krudt har vundet, og sveden løber nedad ryggen på troldefatter. "Puha, i dag har I lært om sommerfugle og troldespurt. Det er god lærdom", stønner han og smider sig på jorden. "Syv dage i troldeskole!", puster Krudt. "Det er så sjovt!"

8

KROPPEN
på
TØPEN
- i naturen

8. DECEMBER

Kimse er lige vågnet. Han sidder op ad troldemutter og piller grannåle ud af sin haledusk. Han smider dem op i gryden, hvor morgengrøden er begyndt at boble. "Se mor, jeg er blevet god til at ramme, efter vi lærte at kaste i spanden i troldeskolen". "Det er godt min søde troldetøs", smiler troldemutter og giver Kimse et klem. "Du er en lækker unge!" Kimse putter sig længere ind til troldemutter og snuser indad. "Du lugter dejligt af muggen ost, mor", siger han med velbehag. "Synes du?", spørger troldemutter, "tak skal du ha, det var sødt sagt!"

Sådan sidder de længe og nyder roen ved bålet. Duften fra grøden vækker de andre, og snart spiser de alle sammen. "Aaaah!", udbryder troldefatter og bøvser så højt, at nogle fugle letter, og regnormene trækker sig ned i deres huller. Det opdager Kimse, som peger på et lille hul i jorden og spørger: "Hvad spiser regnormene? Skal de ha' grød?" "Haha, nej, de spiser visne blade", siger troldemutter og fortæller, hvordan regnormene griber fat i bladene med munden og trækker dem ned i gangene. "Det har jeg set!", råber Krudt begejstre. "En gang så jeg en masse bladruller stikke op af jorden. Det lignede kræmmerhuse. Jeg troede, at det var musene, der pyntede op til jul." "Det kunne det også godt ha' været", griner troldefatter. "Men det må ha' været

ormene." "Jeg har set en solsort hive i en orm, det lignede tovtrækning," siger Kimse med store øjne. "Men ormen vandt. Hvordan kan den holde fast når den ingen arme har?" "Det kan den, fordi den har en masse bittesmå stive hår, den kan stritte imod med", forklarer troldemutter. "Kom, lad os lege regnorm og solsort!"

Troldemutter tegner en streg i jorden med en pind og fortæller ungerne, at de skal stå på den ene side af strengen og hende og fatter på den anden. Nu skal de prøve at trække hinanden over på den anden side, men det gælder om at blive på sin egen side af strengen. De aser og maser, og troldeungerne stritter imod som små stærke regnorme. De bliver ved, til de er helt ømme i armene af alt det trækkeri.

"Når man er trold i skoven er det vigtigt at kunne trække", siger troldemutter. "Tænk bare på når troldefatter henter nye væltede træer til troldehytten. Eller når jeg trækker fiskenettet ind. Nu har I lært otte gode færdigheder i skoven. Hvor mange dage er der tilbage til Det Lysende Træ?" Troldeungerne tæller på fingre og tænker så det knager mellem deres små spidse ører. "16 dage!", udbryder Krudt. "Øj, hvor er du altså god til at tælle!", siger Kimse, og ser beundrende på sin storesøster.

9

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

9. DECEMBER

De tre troldeunger snakker efter grannålegrøden om, hvilket dyr de helst vil være. De er ikke helt enige. Krudt vil gerne være et rådyr. "Så kan jeg springe hurtigt gennem skoven og hoppe over grøfter og træstammer så let som ingenting", siger hun. De andre kan godt se at det er sejt, men Krads vil hellere være en duehøg. "Tænk, duehøgen jager duer og fasaner ved at flyve lynhurtigt ind og ud mellem buske og træer. Den er sej! Den flyver lige over jorden og tæt op over buskene, men flyver aldrig ind i en gren", nærmest råber Krads. "Jeg vil helst være et eger", siger Kimse forsigtigt. "Hvorfor det?", siger Krads og Krudt i kor. "Fordi egeret er det bedste dyr til at klatre i træer, og så har det en flot hale, som det bruger til at holde balancen med", svarer Kimse og ranker ryggen. "Joh, men egeret er ikke ret stort og det har mange fjender", siger Krads. "Duehøgen æder også eger!" "Den er dum", svarer Kimse ophidsset. "Men egeret slipper altså tit væk, for ingen andre dyr kan følge med det oppe i træerne!" "Det er faktisk rigtigt", siger Krudt. "Hvad var det du sagde med halen?" "Det holder balancen med halen", forklarer Kimse. "Orv! Det må vi prøve", råber Krudt og

springer op. "Ja", siger troldefatter. "I dag handler troldeskolen om at holde balancen.

Troldeungernes hale er lille, tynd og slatten. Den er bedst til at klaske fluer med og dur ikke til at holde balancen med. Derfor finder troldeungerne en stor gren hver og bruger den som balancestang, mens de forsigtigt balancerer hen ad en væltet træstamme. Da de er blevet rigtig gode til det, kommer troldemutter og ser på dem. "Hvor er I nogle gode balance-egern!", siger hun stolt. Og så ligger hun en lang snor ud på skovbunden, som de skal gå balance på. De prøver igen på den tynde snor. Det er svært. "Prøv at holde forskellige ting i hænderne, og find ud af, hvad der er bedst at holde balancen med lige som en egerhale", opfordrer troldemutter. Krads prøver med en kost og derefter en spand med sand. Det er ikke nemt. Kimse går med en skovl i den ene hånd og en gren i den anden, og Krudt holder bare armene ud som vinger. De øver og øver, og faktisk falder de ikke nær så meget som før. "Ni dage i troldeskole, og nu er I balancemestre!" Troldemutter er glad. "Så er der kun 15 dage til jul, det bliver dejligt at danse troldepolka", siger hun og bliver fjern i blikket.

10

KROP
på
TØPEN
- i naturen

10. DECEMBER

Krads er lige vågnet. Han ligger lidt og sutter på sin tommelfinger, klør sig larmende på maven og slipper en vind. "Ad!", siger Kimse. "Ah!", svarer Krads. Men så får de begge øje på en sort bunke jord foran dem. Mærkeligt, den var der ikke i går. "Hvem har lagt en skovlfuld jord dér?", spørger de i munden på hinanden og kigger mistænkeligt på Krudt. "Jeg har ikke leget med jord!", forsvarer hun sig, "...eller jo, jeg leger jo altid med jord", retter hun og ser på sine sorte troldelegle. "Men jeg har ikke lagt en bunke jord lige dér!"

Lige da Krudt har talt færdigt bevæger jordbunken sig. Der hopper ligesom noget jord op oppe i toppen. Et par jordklumper triller ned og ligger sig i græsset. De tre troldeunger stirrer på bunken helt stumme af overraskelse. "Ved onkel Stivbens gamle svingben, hvad er det?!", stammer Krudt. "Måske grævlinger eller mosegrise", siger Krads.

Nu kommer troldefatter listende hen til dem. "Nej, det kunne nu godt være mosegrisen, men dét der er nu fatter muldvarp", fortæller han. "Muldvarpen graver rundt nede under jorden på jagt efter regnorme. Den bruger sine store forben til at grave med. Nogle gange skal den ha' jorden skubbet

væk inden den kan komme videre, og så laver den et muldvarpeskud. "Åhr! Skyder den?", spørger Kimse begejstret. "Nej, det kalder man bare jordbunken der kommer op", fortæller troldefatter. Og så fortsætter han med at lære dem mere om muldvarpen. "Muldvarpen er en værre slagsbror. Den vil have gangene for sig selv og løber dem igennem flere gange om dagen for at jage andre muldvarpe væk. Den tisser hele vejen rundt i gangene for, at de andre kan lugte, hvem der bor her. Og møder den en anden muldvarp bliver der slåskamp. Så slås de om hvem af dem, der skal have lov til at løbe i gangen og æde de regnorme, der kommer der".

Regnormene kæmper for ikke at blive spist af muldvarpen, derfor gør de sig brede så det bliver svært for muldvarpen at hive dem fri af jorden. Prøv selv hvor svært det er at flytte en som kæmper imod ved at gøre sig bred... Kimse ligger sig på maven og gør sig bred ved at sprede arme og ben ud til siderne. Krads prøver at flytte Kimse ved at vende hende om på ryggen, hun stritter imod. Det er super svært og giver sved på panden... Endelig svup, kom hun rundt. Nu er det Kimse til at vende Krads... så de bytter plads. Krudt hepper mens Krads og Kimse kæmper med at vende hinanden rundt resten af dagen...

11

KROPP
på
TÖPEN
- i naturen

11. DECEMBER

Krudt, Krads og Kimse ligger med næsen nede mellem de visne blade i skovbunden. De har spist og er gået af sted på en morgentur. "Her lugter af troldefatters prutter", siger Krudt og borer næsen længere ned i bladene. "Ja, eller af morbror Snot-has' armhule", siger Kimse og fniser. Krads tager en håndfuld blade og kaster op i luften. "Se, det sner med tudse-sne!", råber han og smider blade i hovedet af Krudt. "Nåhr!", råber Krudt og springer lige i hovedet på Krads. De ruller begge rundt mellem træerne og ligner et par ræveunger der slås. "AV!!!" skriger Krads pludseligt højt. "Jeg har ikke gjort noget", siger Krudt. Men Krads rejser sig og tager sig ømt til ryggen. De kigger begge ned mellem bladene, de lige har rullet rundt i. Der ligger et pindsvin og sover. Kimse kommer til og hiver et par pindsvinepigge ud af ryggen på Krads. "Av", siger han igen.

"Vågn op pindsvin!", siger Kimse og stikker hånden ned til det piggede dyr. Det er helt koldt. "Måske er den død, fordi du trillede ovenpå den", siger han og ser på Krads. "Det håber jeg ikke", svarer Krads.

Nu kommer troldemutter, hun har hørt Krads skrige. De viser hende pindsvinet mellem bladene. "Hvor er den fin", siger hun. "Den er i dvale", fortæller hun og Kimse spørger: "Det er da blade den ligger i, hvorfor kalder du dem dvale?" "Det hedder det når den sover vintersøvn. Tænk på, at alt det pindsvinene lever af: biller, snegle, larver og orm er væk her om vinteren. Så er pindsvinet nødt til at sove og vente på at det bliver forår. Den sover så godt, at den nogle gange kan holde vejret i en hel time!", forklarer troldemutter.

"Kom lad os lave en ny rede til pindsvinet. Tag alle de grene og blade i kan, og slæb det hen bag troldefatters værksted", siger troldemutter, og ungerne begynder at hive og slæbe grene, kviste, blade og vissent græs hen i hjørnet bag værkstedet. Og så bygger de et pindsvinebo ved først at ligge en dejlig blød klump blade og græs på jorden. Oven på det ligger de et lag tynde grene, så flere blade, og så tynde og tykke grene.

"Eltte dag i troldeskolen var om at hjælpe dyrene om vinteren", forklarer troldemutter. "Nu er der kun tretten dage til at vi skal mødes om Det Lysende Træ!"

12

KROPP
på
TOppen
- i naturen

12. DECEMBER

Det er en mørk og kold morgen, de tre troldeunger ligger helt tæt sammen og forsøger at holde hinanden varme. "Uh, hvor jeg fryser!", siger Kimse og forsøger at komme endnu tættere på Krads. Krudt ligger også og skutter sig, "brrrrr, hvor er der koldt!", klager hun og rykker helt ind til Kimse. "Vi skulle ha' et varmt bo, ligesom det vi lavede til pindsvinet i går".

"I ligner altså en flok blåmejser i en fuglekasse! Kom hen til bålet og få varmen", kalder troldemutter. Ungerne går søvnige derover. Flammerne i bålet lyser op og sender en dejlig varme imod de kolde troldeunger. "Hvorfor ligner vi blåmejser?", vil Krads vide. "Jo", siger troldemutter. "Om sommeren kæmper blåmejsene om hver deres gode plads i skoven. To hanner kan næsten ikke tåle synet af hinanden, men om vinteren, hvor der er koldt og ikke så meget mad, kan de sagtens putte sig tæt sammen en hel masse i en fuglekasse, eller i et hult træ i skoven. Lige før lå i helt tæt sammen og varmede hinanden, ligesom blåmejsene gør". Troldemutter smiler og hælder vand i gryden. Herefter kommer hun en stor skål grannåle, som hun og Krads samlede i går, i gryden. "Vil du røre rundt Krudt?", spørger hun, og Krudt springer op og tager den store træslev og stikker den i gryden. "Og om sommeren har blåmejsene unger i kassen, så har moren og faren travlt med at finde mad hele tiden, det har jeg selv set!", siger Kimse ivrigt. "Ja, ungerne er altid sultne og stikker deres åbne næb opad, så forældrene bare kan proppe larver derned i", griner troldemutter. "Tænk, hvis I bare sad med åben mund, og jeg hele tiden skulle hælde grannålegrød deri." "Jeg vil hellere selv spise", siger Krudt eftertænksomt.

Da de alle har spist sig mætte i grannålegrød siger troldefatter: "Nu skal I hver finde jer en god pind" Ungerne løber af sted og kommer snart tilbage med hver sin pind. Troldefatter beder dem finde ud af hvis pind er længst. Det er den pind Krudt holder, "Det er min!" råber hun stolt. "Godt så skal du løbe rundt om det træ derhenne, vi andre hopper imens", siger fatter. Krudt spurter hen til træet. Han løber rundt om det og tilbage. Imens hopper de andre op og ned, troldefatters store næse vipper mens han hopper. "Hvem har den korteste pind?" "Det har jeg!", råber Krads og springer af sted mod træet. De andre hopper. "I er hurtige", siger troldefatter glad. Da Krads er på plads igen finder de den tykkeste, tyndeste og mest krogede pind. Hver gang er der én, der løber og tre, der hopper. Derefter beder troldefatter dem lave en trekant med deres pinde. Den laver de hurtigt. "Er der nogen trekanter her omkring?", spørger fatter. "Lige der!", råber Krudt og peger på gavlen på troldehytten. "Og der!", siger Kimse og peger på det trebenede stativ, som gryden over bålet hænger i. "I er dygtige", siger troldefatter. "Kan I også lave en firkant?" Troldeungerne kigger lidt på deres tre pinde på jorden, så finder Krads hurtigt endnu en pind og de laver en firkant. Troldefatter er stolt. De finder ud af hvor mange pinde, der skal bruges til en trekant, en firkant og til både en trekant og en firkant. Hele dagen leger de med pinde, og de slutter alle henne ved bækken, hvor pindene bliver sendt ud på sejltur.

"Sikke en sjov skoledag vi har haft, vi har gået i troldeskole i tolv dage", hvisker Kimse, da de ligger i deres skind om aftenen og skal sove. "Nu er der kun tolv dage til jul". De tre unger falder i søvn samtidigt, med et stort troldesmil på læberne.

13

KROPP
på
TOPPEN
- i naturen

13. DECEMBER

Grannålegrøden ligger og skulper i maven. Den gør godt. Krudt, Krads og Kimse er gået med deres far ud efter sten på marken. Nogle gange, når bondemanden Jens Christian pløjer marken, får ploven fat i en stor sten, som har ligget nede under jorden, men nu kommer op til overfladen. Jens Christian kan ikke lide stenene, for de kan ødelægge hans maskiner, de er jo tunge og hårde. Derfor lægger han dem i en bunke i kanten af marken. Men trolde kan altid bruge sten til at bygge et bålsted med, til at bygge troldehytter med eller til at løfte og kaste med. Noget af det bedste Krads ved er at lave troldeøft med sten. Så brøler han så højt, at menneskene nede i den lille by tror det tordner over skoven. Krudt og Kimse kan også godt lide sten. Krudt elsker at stable dem indtil de vælter. Så gælder det om at flytte fødderne i en fart, for sådan en sten kan godt klemme en lilletå, det ved Krudt! Kimse kan lide at lege at stenene er bjerge, som hødukken skal prøve at kravle op på. Han kan sidde i timevis og lege ved en bunke sten.

Troldefatter kigger sig lidt nervøst omkring. "Her er fri bane, kom bare", siger han. Trolde kan ikke lide at blive set af menneskene. En gang i gamle dage jagede menneskene trolde langt ind i skoven. De var sure på trolde og bange for, om trolde kunne finde på at bytte deres børn ud med troldeunger, så de fik en Skifting i stedet. Det er nu længe siden, men trolde passer stadig på med ikke at blive set.

På vej over marken mod Jens Christians stenbunke på den anden side, rykker Kimse pludselig fatter i ærmet: "Se far! En hopper!" Han peger på et brunt dyr, der sidder helt stille og klemmer sig sammen på mar-

ken. "Aaah, en hare", siger troldefatter. De prøver at være ligeså stille som haren. De står længe uden at røre sig, men så klør Krads' næse og han løfter armen og vups! Så stikker haren af. Den løber af sted i en voldsom fart. Den løber i zigzag henover marken, og hurtigt er den væk mellem nogle grantræer. "Øj mand, den løb stærkt", siger Krads beundrende. "Ja, den er god til at stikke af fra dens fjender", fortæller fatter. "Så I, hvordan den drejede ørerne hele tiden for at lytte efter os? De store ører gør, at den nemt kan høre, hvis ræven kommer. Dens øjne er også meget store, så den kan se næsten hele vejen rundt uden at dreje hovedet. Det hjælper den til at slippe væk, hvis nogen er efter den". "Og den kan løbe fra alle andre dyr!", siger Krudt og prøver at hoppe som en hare. "Den løber i hvert fald hurtigt!", siger troldefatter. "Den kan løbe lige så langt som en hel fodboldbane på fem sekunder. Så I dens store bagben? Det går stærkt!"

Da de har hentet sten, er der hare-løbe-troldeskole i skovkanten. Troldefatter har lagt en sten et stykke væk. Ungerne skiftes til at spurte af sted og tage tid, med det menneske-ur Krudt en gang fandt i plovfurterne på marken. "Prøv også at løbe i zigzag mens I spurter", siger troldefatter. Men det er godt nok svært at skifte retning, mens man løber så stærkt. Ungerne løber og løber, og bliver også lidt hurtigere, men til sidst ligger de og puster og kigger op i himlen. "Ah, hvor jeg sveder!", griner Krudt. Hun elsker at bruge sin krop. "Hvor mange dage er der til festen ved Det Lysende Træ? Ved du det Krads?", spørger fatter. "Elleve!", svarer Krads prompt. Han har talt flere gange i dag. "1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11!", tæller han stolt.

14

KROPP
på
TÖPEN
- i naturen

14. DECEMBER

Det er morgen i troldeskoven. Kruds og Krads sidder op ad hinanden og piller bussemænd, da Kimse kommer løbende hene fra bækken. "Far, far, jeg har set en fugl, der kan gå på bunden af vandet!" "Sikke du vrøvler", griner Krads. "Har du ikke fået gnedet søvnen ud af øjnene eller hvad?" Kimse bliver lidt sur og siger at det er rigtigt nok. "Den er brun, og så ser det ud som om, den har en hvid hagesmæk på". Nu griner Krads endnu højere, men troldemutter kommer til og siger, at han skulle tage og lytte til sin søster, for det er rigtigt, at der findes sådan en fugl. "Det er vandstæren", forklarer hun, og Krads' ansigt skifter fra grin til nysgerrighed. "Vil du vise mig den?", spørger han Kimse. Kimse smiler og siger: "Kom med! Men vi skal være helt stille, ellers flyver den væk."

De nærmer sig forsigtig bækken og ligger sig i skjul bag en busk. Pludseligt er den der. På en sten lidt ude i bækken: En mørkebrun fugl med hvid hals og mave. Den står lidt og vipper, men så dykker den ned under vandet og er væk. "Musefis og gøgesavl! Hvor blev den af?", hvisker Krads med store undrende øjne. "Den kommer op igen om lidt", hvisker Kimse tilbage. Han kan godt lide, at hun havde ret, og at han kan vise Krads noget nyt, han ikke vidste noget om. Så kommer fuglen op igen en meter længere hene. Og den har en larve i munden. "Se, den har fanget en vårfluelarve nede under vandet", hvisker troldefat-

ter, som forsigtigt har lagt sig ved siden af dem. "Den æder de dyr, som ingen andre fugle i skoven kan få fat i". "Dét er smart!", siger Krads.

"Kom!", siger fatter lavmælt. "Vi skal have troldeskole inde i lysningen". Sammen lister de lidt væk fra bækken. "Nu har I lige set vårfluelarven i vandstærens næb", begynder troldefatter. "Den er faktisk også et fantastisk dyr, som bygger et lille beskyttende hus omkring sig af små pinde, blade eller sten. Og så kryber den rundt på bunden af bækken og finder mad. I skoven er det også vigtigt at kunne mave sig frem og krybe under grene og stammer. Prøv at krybe hen til det træ der!", siger fatter. Ungerne smider sig ned og kryber med maven mod skovbunden hen til træet. Det er de ret gode til. "Nu prøver jeg at binde jeres ben sammen, så I skal bruge armene noget mere", fortsætter fatter. Kimse får en snor om anklerne og kæmper sig frem. Krads får troldefatters bælte om benene og så er det svært at krybe hurtigt. "Nu binder jeg jer sammen, og så skal I krybe hver sin vej, det giver stærke arme", siger troldefatter og binder et stykke snor mellem Kimse og Krads. De forsøger at krybe hver sin vej, men Krads er stærkest og ender med at trække Kimse i sin retning.

"Det var sjovt!", siger Kimse, da de bagefter tæller dagene til jul. "I dag er der kun ti dage til Det Lysende Træ!", og det er rigtigt, for de har været fjorten dage i troldeskole.

15

KROPP
på
TOPPEN
- i naturen

15. DECEMBER

Så er der fest og ballade i troldeskoven! Kimse har fødselsdag og det går ikke stille af. Troldefatter og troldemutter er stået tidligt op. Troldemutter har kogt grannålegrød og har puttet en god håndfuld hindbær, blåbær og multebær i. Det er Kimses yndlingsgrød. Hun elsker når grøden bliver lidt sød af bærrene. Imens er troldefatter begyndt på at bygge en ny hule til Kimse. Han ved, at han er vild med huler, og hans gamle hule er både blevet for lille og lidt faldefærdig. Troldefatter har brugt hakkeøksen og har fældet nogle unge grantræer, hvis stammer han bruger som rafter i et skelet til den nye hule. Troldemutter har så fået nogle af grenene og har lavet grød af grannålene. Fatter sætter rafterne på skrå op ad et gammelt egetræ. Han binder rafterne sammen med barkstrimler. Han laver ikke hulen færdig nu, for det skal Kimse selv være med til.

Da Kimse og hans søskende vågner, synger de alle troldefødselsdagssangen:

(mel: Oppe i Norge)

Inde i skoven

Der bor der fem trolde

Troldefatter, troldemutter, Kimse, Krads og Krudt

Hurra for fødselsdag

Hurra for fødselsdag

Det er lille Kimses dag og ih hvor blir han stor!

Troldene løber rundt om bålet, mens de skråler højt. De synger den igen og igen, hurtigere og hurtigere, indtil de alle falder forpustede om i en bunke på jorden.

Så spiser de grannålegrød med bær og Kimse siger både: Uhm, Ah, og Åh! Bagefter viser troldefatter Kimse, hvad han er gået i gang med. "Juhuu!", siger Kimse glad. "Skal vi ikke bygge den færdig nu?" "Jo, kom og hjælp Krudt og Krads", kalder fatter. Krudt og Krads er klar med det samme. De finder en masse grene og laver vægge på hulen. Derefter finder de bark og puder af mos til at tætné væggene med. De lægger også en masse mos i bunden. Til sidst beundrer de sammen hulen udefra, inden de kravler ind. Kimse kravler forrest, han smiler fra øre til øre og synes at hulen er meget bedre end den gamle.

"Du må vælge, hvad vi skal i troldeskolen i dag Kimse", siger troldemutter, da de har været lidt i hulen. "Så vil jeg lege halefanger!", siger Kimse. "Det er det sjoveste i hele verden!" Og så kravler de ud af hulen og leger hale-fanger-leg. Kimse er den først og skal fange én af de andre ved at rykke dem i halen. Den, som får et ryk i halen, er ny fanger. "Jeg har set at menneske-ungerne propper en snor ned i deres bukser og leger den samme leg", siger Krudt i en pause i legen. "De er nok misundelige på os trolde over, at vi har en hale", siger Krads, og kigger længe på sin troldesvans. "Ja, de vil garanteret gerne være trolde!", råber Krudt og springer op: "Jeg er den! Jeg fanger jer!" Og så er de i gang igen og fræser grinende rundt mellem fyrrestammerne.

Bagefter ligger de i en bunke og tæller dagene til jul og Det Lysende Træ: 1-2-3-4-5-6-7-8-9!

16

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

16. DECEMBER

Troldene sover længe i dag. Fødselsdagsfesten for Kimse i går gjorde dem trætte, og de vågner alle først, da et mærkeligt skrig flænger luften. "Hvad var det?", spørger Krads fortumlet. KRRÆÆÆÆÆÆKK! Siger det igen, og troldeungerne ser sig omkring. Lyden kom oppefra, men der er intet at se. "Det lyder som en skovkælling!", hvisker Krudt. "Hvad er en skovkælling?", hvisker Krads bævende tilbage. "Det er en slags heks", fortæller Krudt, "mor har fortalt mig om dem, de kan godt være onde. Man skal i hvert fald ikke gøre dem sure!" Krads bliver ikke beroliget af den besked, han prøver at kravle lydløst over til troldefatter, der endnu snorker med en høj prusten.

Men så lyder der et skrig mere: KR-RÆÆÆÆÆÆÆKK! De ser op, og deroppe i toppen af den højeste gran sidder en flot lysebrun fugl med tyrkisblå felter på vingerne og et sort "skæg" under øjet. "Waow! Den er flot", siger Kimse, der hele tiden har holdt godt fast i Krudts arm. KR-RÆÆÆÆÆKK, siger fuglen igen, og nu vågner troldefatter. "Hvad skælder skovskaden dog sådan ud for?", vrisser han. "Man kan jo ikke få sin trolde søvn!" "Hedder den en skovskade?", spørger Krads. "Ja, det er den nøddesamler til skovskaden, der skriger deroppe", svarer fatter gabende og fortæller videre. Skovskaden samler nødder om efteråret og gemmer dem i skovbunden ved træstubbe eller under mosset. Den

er rigtig god til at finde nødderne igen her om vinteren, selvom det er længe siden, at den gemte dem. "Det vil jeg prøve!", råber Krudt og springer op. Skovskaden flyver forskrækket væk. "Hvad vil du prøve?", spørger troldefatter. "At finde noget jeg har gemt", svarer Krudt. "Aha", siger fatter. "Musene vil også gerne finde skovskadens gemmesteder, men de skal passe på, for skovskaden kan godt finde på at æde en mus".

Og så leger troldene en skovskadeleg:

Skovskader og skovmus: En gruppe er skovskader, de samler forråd (kogler, risposer e.lign.), som de gemmer på jorden i forråd (små dynger). Den anden gruppe er skovmus, som piler rundt i skovbunden og leder efter det skovskaderne gemmer. De stjæler fra skovskaderne og gemmer det i deres hul (f.eks. hulhopringe), hvor skovskaden ikke kan få fat i det, men skovskaderne kan også godt finde på at æde en mus, hvis de kan fange dem, bliver musene rørt af skovskaden dør de (sætter sig ned, de kan blive befriet af de andre mus ved at blive snuset i nakken!).

Efter legen sidder de under træerne og kan høre skovskaden skælde ud langt borte. "Mon skovskaden ved, at der nu kun er otte dage til jul?", spørger Kimse. "Det tror jeg!", svarer Krads, "for den har sikkert holdt øje med, at vi har gået i troldeskole seksten gange og har lært seksten ting!"

17

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

17. DECEMBER

Troldeungerne Krudt, Krads og Kimse spiser grannålegrød. De har sovet dejligt i en bunke og er ved at være klar til en ny dag. "I dag skal vi på opdagelse efter ædespor", siger Troldefatter med munden fuld af grød. Han savler lidt og tørrer sig om munden med håndryggen. "Hva' er ædespor?", spørger Krudt med store øjne. "Det er spor efter dyr, der har ædt", svarer troldefatter. "Jamen, hvis dyrene har ædt det, er der jo ikke noget tilbage til os at lede efter", svarer Krudt hurtigt. "Så er det jo nede i dyrets mave". "Det kan du ha' ret i", griner fatter højt, så man kan se helt ned i hans sorte troldehals. "Men tit er der alligevel spor at lede efter. Kom, lad os gå ud i skoven og se efter, det dur ikke bare sidde her og snakke!"

Så går Krudt, Krads og Kimse og deres store brummende troldefatter ud i skoven, ind mellem træerne, op over stenene, ned under grenene, hopper over vandløbet og ind igennem krattet. "Her skal I se!", siger troldefatter pludseligt og standser så hurtigt, at både Krudt og Krads bumper lige ind i hans brede troldemås. "Se alle de grankviste, der ligger i skovbunden, hvem tror I det er spor efter?", spørger fatter og tørrer Krads' snot af sin buksebag. Krudt, Krads og Kimse kigger på en masse grønne kviste fra de høje grantræer. "Øh bøj... det ved jeg ik'", svarer Krudt. "Ved I det?", spørger fatter Krads og Kimse. "Hmmm, måske er det fra mit yndlingsdyr", siger Kimse med sammenknebne øjne, og ser ud som om hans hjerne er ved at dampe af alt det tænkteri. "Jaaah", siger fatter med et smil, "hvad er det nu der er dit yndlingsdyr?" "Egernet!", råber Kimse begejstret. "Netop! Egernene

kravler rundt oppe i grantoppene og bider kvistene af for at få fat i den saftige del, hvor de nye skud kommer, og så smider de resten ned på skovbunden". "Jeg elsker egern!", udbryder Kimse med et drømmende udtryk i øjnene.

"Hov! Se der!", siger Krads. Lige foran dem ligger to mærkelige grankogler. De mangler begge næsten alle skællene, kun ude i spidsen sidder en klump tilbage. "De kogler ligner godt nok nogle, der er blevet ædt af!", fortsætter Krads. "Helt rigtig", nikker troldefatter anerkendende, og fortæller at både mus, egern og spætter er glade for kogler. Han holder den ene kogle op, den er gnavet fint ind til akset. "Den her er spist af en mus". Så holder han den anden op. "Den her er spist af et egern. Den er mere flosset og ikke så fin, for egernet rykker skællene af, det er musen ikke stærk nok til, så den bider dem af".

"Men ved I hvad? Kogler er gode at trille med, men kroppen er også god at trille med!", fortæller troldefatter. Han lægger sig ned på skovbunden med armene ned langs siden. "Nu er jeg en kæmpestor kogle og jeg triller!" Troldefatter triller grinende hen ad jorden. "Vi vil også være med!", råber ungerne i kor, og snart triller de alle af sted. "Kimse, prøv om du kan trille henover os andre", siger fatter, da de ligger stille igen. Kimse triller op over Krudt, henover Krads og til sidst også over fatter. De griner alle for det kilder. "Trolde! og krudtugler! I er godt nok gode til at trille. Nu kan der snart blive jul", pruster troldefatter. "Hvor mange dage er der til?" "Syv!", råber ungerne i kor. De har helt styr på dagene.

18

KROPP
på
TÅ
- i naturen

18. DECEMBER

Troldemutter og ungerne spiser grannålegrød. Troldefatter gik tidligt, mens de andre stadig sov, mod skovene i nord. Han skal op og aflevere julegaver til sin moster Mosemor. Hun kommer ikke til festen ved Det Lysende Træ, så fatter måtte af sted på gåben. Han er først hjemme igen i overmorgen.

Da de har spist de sidste skefulde grannålegrød, sidder de og er lidt stille. Mon ikke troldenes tanker flyver op til moster Mosemor og hendes familie: Stumpnæse, Halvanden-tand, Bøwle-Birk, Askefis, Sod-Kjeld, Vintermyg og lille Tissetrold?

Stilheden bliver brudt af Kimse, der siger: "Mor, træerne er forskellige, det er mærkeligt. Om sommeren er bladene jo helt forskellige. Der er mange slags. Men stammerne er også forskellige!" Krudt og Krads kigger op og ser nærmere på de træstammer, der står tættest på. "Ja, det her træ er næsten helt glat", siger Krads. "Og det her er helt ru og rillet!", råber Krudt. De tre unger har rejst sig og peger begejstret på stammerne. "Det her træ er næsten hvidt", råber Kimse. "Og det her er stribet!", råber Krads tilbage. "Det hvide træ er en birk", forklarer troldemutter. "Ligesom Bøwle-birk?", spørger Kimse. "Haha, ja, Bøwle-Birk er opkaldt efter et birketræ", griner mutter. "Han er ligeså hvid på rumpetten som et birketræ!"

Troldemutter fortæller nu om træerne. At der findes mange slags. Der er bøg, pil, el, elm, tjørn, eg, birk, ask "ligesom Askefis!", råber Krudt. Og så er der røn, poppel og mange flere. "Sikke mange navne", stønner Kimse helt forpustet. "Ja, og nu skal vi op og røre os", siger troldemutter, og kalder dem hen mellem stammerne. "Krads, nu får du bind for øjnene og bliver ført hen til et træ. Du skal mærke godt på træet, og så fører vi dig væk igen. Så får du bindet af øjnene, og skal prøve at genkende det træ du mærkede på". Krads mærker på et tykt træ op og ned ad stammen. Så trækker Krudt ham væk og tager hans bind af. Han misser lidt med øjnene og kigger rundt. Han kan huske at træet var tykt, meget ru, og gik ligesom lidt skråt opad. "Jeg tror at det var det der!", siger han så og peger, da han har fået øje på et træ, der ligner det, han husker. "Rigtigt! Flot!", siger troldemutter. De skiftes til at få bind for øjnene. De leger længe og mærker mange træer. Det er som om de lærer de enkelte træer meget bedre at kende.

"Nå," siger troldemutter. "Hvor mange dage er der til Det Lysende Træ?" "Seks!", råber ungerne fulde af forventning. Troldemutter griner højt. "I er ved grævlingens sorte snude dælme nogle dejlige unger", siger hun med ømhed i blikket.

19

KROPP
på
TØPEN
- i naturen

19. DECEMBER

"Jeg savner far", hvisker Krads stille og kryber ind til troldemutter. "Han kommer hjem i morgen aften", hvisker mutter tilbage. "Måske har han Mosemors lækre humlebihonning med". "Uuuuhmm", lyder det fra Krads. Han har smagt humlebihonning før, og det er noget af det bedste, han ved. Især det moster Mosemor laver.

Troldeungerne spiser grannålegrød, mens troldemutter fortæller om de første trolde, og om hvordan festen ved Det Lysende Træ begyndte.

"En gang for mange, mange år siden før Oldetrold Stenfjæs blev født, var trolde spredt ud over hele verden. Det var før menneskenes tid. Trolde boede alene rundt omkring under sten og rødder. Når de blev gamle og skulle dø, blandede de en grød af rådne æbler, krummede kragetæer, tudsetis, halvgammelt måneskin, natravneskrig og vand fra en springende kilde. Så tog de Trolde-deleren, en speciel kniv til formålet, og skar deres lillefinger af. Lillefingeren kom de ned i grøden. Op ad grøden og ud af fingeren voksede en ny trolde fuldstændig magen til dem selv. Når de så, at den nye trolde begyndte at vokse, stillede de sig ud i en lysning og ventede på solens første stråler. Ligeså snart de blev ramt af solens første stråler, blev de til sten. Den nye trolde voksede hurtigt op og måtte klare sig selv. Helt alene. Der var ingen glæde, ingen sjov, ingen morskab, ingen grin og fnis. Kun et slidsomt liv alene. En vinterdag skete der så det forunderlige, at to trolde helt tilfældig stødte ind i hinanden

langt inde i Mørkeskoven. Det var første gang at to voksne trolde så hinanden, og de tog ikke venligt mod den anden. Tværtimod. De blev rasende! "Det her er mit sted!" Skreg den ene trolde. "Pladder! Det er mit sted!" Skreg den anden. Og sådan blev det ved hele dagen. Da det blev aften, havde de begge lagt en cirkel af sten rundt om sig for at fortælle den anden, at den bare kunne holde sig væk. Nu tog de begge en trolddomssten op af lommen. De mumlede nogle trolddomseder samtidigt og kylede så stenene mod hinandens pander. Trolddomsstenene ramte hinanden i luften og eksploderede i et skarpt lysglimt. Trolde-trylleri ramte dem begge, og da røgen drev væk med aftenvinden, var trolde og deres kreds af sten blevet forvandlet. Nu var trolde ikke større end en mus, og stenene ikke større end pebernødder".

"Nøøøj!", siger Krads. Krudt og Kimse er helt stille endnu. "Tænk hvis vi var så små som mus", hvisker Kimse. "Troldeskolen i dag går ud på, at I skal lave et lille mini-troldested. Brug små sten, blade, grene, blomster og andre ting til at lave et miniature troldeunivers.

Troldeungerne finder hver især et sted og bygger små hytter af blade og grene. De lægger en kreds af små sten omkring hytterne. Faktisk glemmer de helt at spise middagsmad, så opslugte er de. Til sidst kalder troldemutter dem hjem. "I har været nitten dage i troldeskole. Nu er der kun fem dage til Det Lysende Træs julefest", siger mutter. "I morgen får I resten af historien..."

20

KROPPEN
på
TØPEN
- i naturen

20. DECEMBER

Krudt, Krads og Kimse er vågnet tidligere end de plejer. De kan næsten ikke vente på at få resten af historien, men deres mor siger, at de skal spise deres grannålegrød først. Da grøden er spist, fortsætter hun:

"De to små trolde var nok blevet meget små, men deres raseri mod hinanden var stadig stort. Hver dag råbte de af hinanden og truede med ryk i ørerne, hvis den anden kom inden for deres stenkreds. Men som tiden gik, blev de trætte og gamle. Og uden at de selv havde lagt mærke til det, var de også begyndt at synes godt om at have en anden at snakke til. Ingen af dem tænkte på at gå væk, ind i skoven, for det var rart ikke at være alene. Men nu kom tiden, hvor de skulle give deres liv videre til lillefingeren. De lavede begge en grød, mens de skændtes om, hvem der var bedst til at lave den. De fandt begge Trolde-deleren frem og skar lillefingeren af. Men idet de begge skulle til at putte fingeren i grøden, mumlede den ene noget om, at den anden trolde finger var grim og krum. Det gjorde den anden trolde så rasende, at den sprang frem for at rykke den første i ørerne. Desværre for den, og godt for alle andre trolde, snublede den over sin stencirkel og tabte sin finger i den andens grød. Sådan endte begge fingre i samme grød. Op af grøden og ud af fingrene groede nu to trolde i normal størrelse. De var forskellige, for den ene var en trolde-mutter, den anden en trolde-fatter. Derefter levede trolde aldrig alene mere, og de begyndte at lave en masse troldeunger og sjov og ballade, simpelthen fordi de ikke kunne lade være".

"Jamen hvad med Det Lysende Træ?" spørger Krudt. "Det Lysende Træ var det første grantræ trolde mødte, da de gik ud fra Mørkeskoven. Det stod og lyste i skovbrynet, og fra den dag begyndte dagene igen at blive længere. Tænk på, at mens de to arrige trolde havde skændtes, var dagene blevet mørkere og mørkere. Nu begyndte lyset at vende tilbage, og det gjorde den første trolde-mutter og den første trolde-fatter så glade, at de bestemte, at der hvert år skal holdes en stor fest ved Det Lysende Træ". Trolde-mutter sidder stille og er eftertænksom. "Jeg er glad for, at den lille trolde tabte fingeren i den andens gryde!", siger Kimse så. "For ellers skulle vi bo alene under en sten. Jeg kan godt lide at vi er sammen", siger han og kigger rundt på de andre. De nikker. "Nu mangler vi bare at få fatter hjem igen", siger mutter. "Kom, nu er det tid til at bevæge sig. I kender tusindbenene, de har mange ben at gå med. Vi skal lege tusindben. Prøv at holde hinanden på skuldrene, imens I står på række. Krudt du går forrest, du er tusindbenets øjne og viser vej. Vi andre holder fast og følger med med lukkede øjne." De fire trolde tramper af sted som et tusindben, Krudt fører dem op og ned ad bakker og ind og ud mellem træer. Det er sjovt. Pludselig lyder en dyb stemme: "Hvad laver mine elskede trolde-basser?" "Far!!!", råber ungerne, for det er trolde-fatter, der er kommet tilbage. De får alle kys og kram. Da de har stået og holdt om hinanden lidt, spørger fatter: "Hvor mange dage er der til jul?" "FIRE!", råber ungerne højt.

21

KROPPEN
på
TØPEN
- i naturen

21. DECEMBER

Krudt, Krads, Kimse, troldemutter og troldefatter sidder længe omkring morgenbålet og nyder deres grannålegrød. Det er dejligt at fatter er hjemme igen.

"Moster Mosemor er ked af, at de ikke kan komme herved til julefesten ved Det Lysende Træ. Men gamle Stumpnæse og mindst ligeså gamle Halvanden-tand er blevet for gamle til at gå så langt, så de bliver i Nordskoven og holder jul der", forklarer troldefatter. "Heldigvis kan Bøwle-Birk, Askefis, Sod-Kjeld, Vintermyg og lille Tissetrold hjælpe dem med at holde en god jul. Og ved I hvad? Lille Tissetrold er holdt op med at tisse på alting og er slet ikke så lille mere. Han bliver stor og øver sig hele tiden på at gå i skoven uden at falde over grenene." "Tissetrold er så sød", siger Krudt, "sidst jeg så ham, bed han mig i øret, fordi han var så glad for at se mig!"

"Oppe i Nordskoven er de godt i gang med at gøre klar til jul," fortæller fatter, "de pyn-ter med kogler og fjer, og så gør de skoven pæn og samler menneskenes skrald i store sække. Der ligger meget skrald i skoven, og det ser rigtigt grimt ud, og tænk engang, et stykke tyggegummi er fem år om at for-

svinde i naturen! En plasticpose kan ligge 400 år i skoven". "Det er lige så mange år, som onkel Stivben er gammel!", siger Krads. "Ja, næsten", siger troldefatter. "Og sådan noget skrald ser ikke kun grimt ud. Dyrene kan også komme til at æde det eller blive viklet ind i det. Sod-Kjeld fortalte, at han havde fundet et pindsvin, der havde fået hovedet igennem hanken på en plasticpose, og nu gik det og slæbte hele posen efter sig. Det var næsten død af sult, da Sod-Kjeld fandt det." "Aj, hvor synd!", siger Kimse rystet. "Ja, så i dag handler troldeskolen om at finde ting, der ikke hører til i naturen, og samle det i en sæk. Det er vigtigt at I lærer det", slutter troldefatter. Ungerne er allerede klar, de får hver en sæk af troldemutter og straks er de i gang. Krudt finder først en gammel flaske, Krads finder noget ispapir, som nogle menneskebørn har smidt, og Kimse finder en krøllet plasticpose. Da de først er begyndt, får de øje på mere og mere, og efter en time har de samlet en hel sæk hver. Skoven er blevet fri for menneskeaffald igen. De sætter sig og ser på alt det skrald de har samlet. "I er nogle gode skrald-samlere", siger fatter. "Ja, og vi er også gode til at tælle, for i dag er der 1-2-3 dage til jul!", siger Kimse glad.

22

KROPP
på
TØPEN

- i naturen

22. DECEMBER

Ny morgen ved bålet og grøden. Og i dag får Krudt, Krads og Kimse lov til at få en klat humlebihonning ovenpå grøden. "Uhm, jeg elsker Mosemors humlebihonning!", smasker Krads. "Det gør jeg også!", svarer de to andre med munden fuld af grød.

"I dag skal den store sten i skoven også have grød og humlebihonning", siger troldefatter med hovedet fuld af grød. "Hvorfor skal stenen have mad? Spørger ungerne i kor. "Det skal den, fordi det i dag er årets korteste dag. Prøv at se, hvor mørkt der stadig er. Når vi giver stenen grød, giver vi noget tilbage til naturen, som tak for alt det naturen har givet os hele året".

"Ja, tænk, naturen giver os grannåle, frugt og bær..." Fortsætter troldemutter. "Og træ og sten til at bygge huler med!", råber Kimse. "Og skind til at sove på!", råber Krads. "Og jord til at grave i!" Råber Krudt med sorte negle. "Og vand til at bade og fiske i!", tilføjer fatter. "Og solskin til at varme os med!", siger Kimse og længes efter sommer. "Og fuglesang og blæsevejr og regnvejr og træ til bålet!", remser Krads op. "Og løbebiller og fuglekonger og uglegylp og vandstære og egerne og sommerfugle!", fortsætter Kimse. Trolde bliver ved med

at finde på mere af alt det, naturen giver dem, og sammen går de op til den store sten i skoven. Troldemutter ligger en klat grød i en fordybning i stenen, og troldefatter hælder lidt humlebihonning ovenpå. Så står de stille og kigger på den skov, de kender så godt. Det er deres sted, og de elsker skoven højt.

Troldemutter har lavet papir af tørrede blade og bark. Nu får Krudt, Krads og Kimse et stykke papir og et stykke kul hver. "Prøv at tegne noget af det, I allerbedst kan lide ved naturen", siger mutter. De tre troldeunger sætter sig op ad hver sit træ. De ser ud som om, de tænker så det knager. Så begynder Kimse at tegne. Han tegner et egerne højt oppe på en gren i det store fyrretræ. Det springer fra en gren til en anden. Krads er også kommet i gang, han tegner stendynge på Jens Christians mark og sin far, der løfter en kæmpe sten. Krudt begynder lidt tøvende, men så tegner hun det store træ med gyngen, som deres far lavede sidste sommer.

Troldefatter og troldemutter er meget imponerede over tegningerne. "Hvor er det nogle flotte tegninger!", siger troldemutter. "De kan pynte træet om to dage". "Jaaahhh, kun to dage til jul!", hujer ungerne.

23

KROPPEN
på
TØPEN
- i naturen

23. DECEMBER

Natuglen har igen været på jagt. Hun sidder på sin yndlingsgren i det store fyrretræ og bøvser lidt. Der var god fangst i nat, to store skovmus ligger og rumler i hendes mave. Nu vil hun sove hele dagen. Nedenunder uglen sover troldefatter tungt, men han vågner da han mærker, at nogen trækker ham i halen. Han åbner det ene troldeøj på klem og ser Krudt, der i søvne føre hans haletot op til munden. Hurtigt bytter han sin haletot i Krudts hånd ud med hendes egen. Hun sutter lidt på den og falder i en veltilfreds søvn igen.

Lidt senere vågner Krads og sparker til Krudt og Kimse. "Av!", siger Krudt. "Hvorfor sparker du?" "Kom nu op, i morgen er det jul, og vi skal til fest ved Det Lysende Træ". "Orv ja, kun én dag til", svarer Krudt og springer op og løber tre gange rundt om bålstedet. Krads kigger på hende og griner. "Du ligner en flue, der flyver rundt om en lampe! Tænk, at fra nu af bliver det lysere, og snart kommer der forår, og alle fluerne og bierne og myggene kommer igen". "Ja, det bliver dejligt", siger Krudt. "Men nu skal vi altså lige holde jul først, og vinteren er også nærmest lige begyndt!" Troldemutter er vågnet og strækker sig langsomt. "Der er altså også insekter om vinteren", fortæller hun. "Både frostmåler-sommerfugle, vintermyg og snelopper, som hopper rundt ovenpå sneen". "Dem har jeg set!", udbryder Kimse, som også er vågnet. "Det ligner, at de har en stor snabel. De ser sjove ud. De ligner lidt troldefatter med en ordentlig tud!" "Hov hov!", lyder det brummende hende fra fatter. Han ligner ikke en sneloppe i dag, han ligner mere en stor trolde, der ikke gider stå op.

Da de har spist deres grannålegrød, tager troldefatter ungerne med ind mellem træer-

ne. "Vi har set på spor en af de andre dage i troldeskolen, i dag skal I selv lave spor", forklarer fatter. "Jeg kan trampe hårdt i jorden, så der kommer spor!", siger Krudt. "Ja, det er rigtigt, men her må I bruge en pind og tegne pile, så de andre kan se, hvilken vej I er gået. Og så kan I jo gemme jer lidt længere fremme og se, om de andre kan finde jer. Prøv du først Krudt", Siger fatter. Krudt tager en pind og tegner en lille pil på jorden. Så løber hun den vej pilen peger og tegner lidt længere henne endnu en pil. Hun løber videre, og snart er hun ude af syne. "Mon vi kan finde hende?", spørger Kimse med store øjne. "Det tror jeg vi kan, hun laver jo pile-spor!", svarer Krads. "I må komme!", lyder det svagt inde fra skoven, og Krads og Kimse begynder at følge pilene ind i skoven. Længere inde er der en pil der drejer, de drejer også og finder en ny pil længere inde. "Den vej!", råber Krads og begynder at løbe. En ny pil er tegnet på skovstien. Og én til. Men så stopper pilene, og de kan ikke finde flere. "Hun må være her i nærheden", siger Kimse. De leder bag stammer og under buske, og pludselig finder Kimse hende bag en stor sten. "Fundet!", råber Kimse, og krudt kommer frem, og Krads kommer løbende. "Nu kan Kimse prøve at sætte spor ved at tegne et kryds med farvekridt på træstammerne, så er det krydset I andre skal følge", siger troldefatter.

Og snart er legen i gang igen. De leger den længe, indtil troldefatter siger: "Så nu er I både gode til at sætte spor og finde spor, det er vigtigt at kunne i skoven. Og hvad er det i morgen? " "Jul!!!", råber ungerne så højt, at natuglen vågner og irriteret flyver hen til at træ længere væk for at få sin søvn.

24

KROPPEN
på
TØPEN
- i naturen

24. DECEMBER

Troldeungerne vågner meget tidligt. I dag er det jul, og der er fest ved Det Lysende Træ! Krudt hjælper trolde-mutter med at lave en kæmpe portion grannålegrød, Krads hjælper troldefatter med at pakke svampe, tørrede urter og gaver i de store sække, som de skal bære på ryggen hen til Det Lysende Træ. Kimse sidder bag brændestabelen og laver hemmelige julegaver til de andre. Han laver små skovdyr af grankogler, fjer, grene og bær. Det bliver til et dyr til hver, og de bliver flotte.

Da alle er klar til at gå, siger troldefatter: "Nå troldeunger, nu er det endelig jul, og I har gået i troldeskole lige siden det blev december. I har klaret det godt og har lært meget. Nu er I rigtige skovtrolde, og I skal ha' et bevis". Troldefatter finder tre lædersnore frem, hver af dem har en lille fin perle på. Han binder dem højtideligt om halsen på først Krudt, så Krads, så Kimse. Ungerne kigger på dem og er meget stolte. De synes, at det har været rigtig sjovt at gå i troldeskole. "Øv, nu er der ikke mere troldeskole", siger Krudt. "Kan vi ikke fortsætte efter jul far?" "Heldigvis bliver man aldrig færdig med at lære om skoven, så skolen slutter aldrig", svarer troldefatter. "Så efter jul er det jeres opgave at øve jer og holde øjne og ører åbne, så opdager I hele tiden noget nyt".

Troldene går til Det Lysende træ, hvor mange af de andre trolde allerede er kommet.

Krads kan genkende Snothas på lang afstand og glæder sig til at høre hans historier fra sumpene mod syd. Krudt får øje på Skovvikke og løber hende i møde. De to trolde tøser legede så godt sidste jul, og har savnet hinanden. Kimse bliver løftet op af onkel Stivben, som kaster hende op i luften og griber hende igen, "hvor er du blevet stor, bette Kimse!", griner han højt.

Snart syder maden over bålet, og de mange trolde sidder i en stor kreds rundt om og fortæller, hvad de har oplevet det sidste år. Krudt, Krads og Kimse fortæller igen og igen om troldeskolen og alt det, de har lært. De gamle trolde nikker anerkendende og tænker på, da de var små og gik i troldeskole.

Efter maden danser de troldepolka og synger troldejulesangen:

Nu' det jul igen, ja nu' det jul igen

Og træet lyser op i skoven

Vi skal holde fest, fest i skov er bedst

Og lyset kommer igen foroven

Nu' det jul igen, ja nu' det jul igen

Og hver en trold skal ud og danse

Svinge haletøjet, brøle velfornøjet

Intet her i skoven kan os standse!